

SATBAYEV
UNIVERSITY

Геология, мұнай және тау-кен ісі институты

МАР4411

“Кәсіпкерлік қызмет негіздері” пәні

Дәріс 4. Кәсіпкерлік қызмет түрлері

Составитель:
Лектор кафедры МДuГ
Ержанқызы Айнур
E-mail:
a.yerzhankyzy@satbayev.university

Дәріс жоспары

- Өндірістік кәсіпкерліктің мәні
- Коммерциялық кәсіпкерліктің мәні мен түрлері
- Қаржылық кәсіпкерлік
- Делдалдық кәсіпкерлік
- Сақтандыру кәсіпкерлігі

Кәсіпкерлік түрлері

Кәсіпкерлік қызметтің мазмұнына және оның көбею процесінің негізгі кезеңдерімен байланысына байланысты кәсіпкерліктің әртүрлі түрлері бөлінеді

Өндірістік кәсіпкерлік

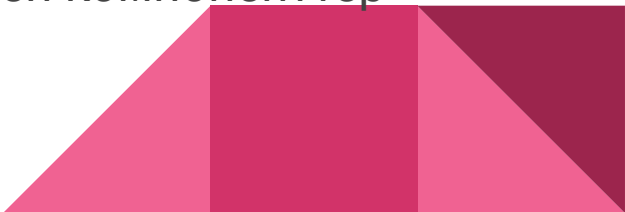
- Өндірістік кәсіпкерлік - бұл тауарлар өндірісі, құрылыс жұмыстары, жүктер мен жолаушыларды тасымалдау, байланыс қызметтері, коммуналдық және тұрмыстық қызметтер, Ақпарат өндіру, оқыту, баспа өнімдерін шығару және т.б. бизнес түрін таңдау өндірілетін өнімнің (тауар, қызмет) әлеуетті тұтынушыға қаншалықты қажет екендігі тұрғысынан кәсіпкерлік ортаны зерттеуді көздейді, яғни маркетинг өндірісті нарық талаптарына бейімдеуге арналған.

Өндірістік кәсіпкерлік

- Кәсіпкерліктің бұл түрі қызметінің негізгі саласы-мүліктік жауапкершілігі мен өз тәуекелі үшін меншікті немесе қарыз қаражаты есебінен жүзеге асырылатын материалдық және материалдық емес тауарлар өндірісі.

Өндірістік кәсіпкерліктің схемасы

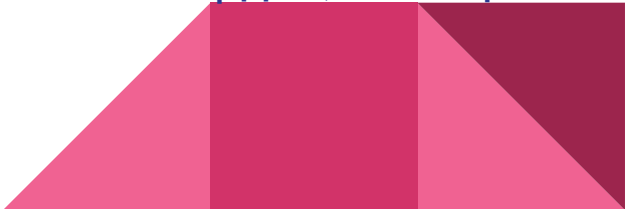
- Қоршаған орта жағдайларын бағалау
 - Нарықты зерттеу және талдау
 - Қызмет түрін таңдау
 - Өз мүмкіндіктерін бағалау
 - Маркетингтік зерттеулер
 - Сіздің тауарларыңыздың нарығын талдау
 - Негізгі құралдарды сатып алу немесе жалға алу-Үй-жайлар мен жабдықтар
 - Шикізат жеткізушілерін таңдау
 - Тауарларыңыздың тұтынушыларын таңдау
 - Жеткізушілермен және тұтынушылармен шарттар жасасу
 - Айналым қаражатын сатып алу - материалдар мен компоненттер
-

Өндірістік кәсіпкерліктің схемасы

- Өндіріс құралдарын пайдалану;
- Жұмыс күшін жалдау және пайдалану;
- Өндірісті басқару;
- Жеткізушілермен және тұтынушылармен жалдау, лизинг шарттары;
- Қызметкерлердің еңбегін ұйымдастыру және ынталандыру;
- Өндірістік қызметті жоспарлау, есепке алу, талдау

Нәтижесінде кәсіпкер өндірілген өнімді тікелей тұтынушыға немесе делдалға сатады.

Кәсіпкердің міндеті-өндірістің өзін-өзі ақтауы, кіріс шығыстардан, соның ішінде салықтардан асып кетуі.

Жеке инфрақұрылымдық бөлімшелерін қалыптастыру

- Көлік
- Құрылысы
- Жөндеу
- Ақпарат
- Әлеуметтік сала

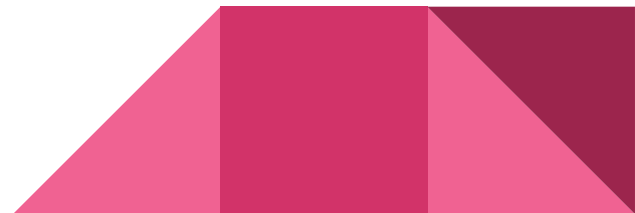
Коммерциялық кәсіпкерлік

- Коммерциялық кәсіпкерлік-кәсіпкерліктің бұл түрі тауарлар мен қызметтерді сатып алу және сату бойынша операциялар мен мәмілелерді қамтиды.
- Коммерциялық кәсіпкерліктің жалпы схемасы өндірістік және кәсіпкерлік қызмет схемасына ұқсас, бірақ керісінше, мұнда өндіріс үшін материалдық ресурстарды сатып алудың орнына дайын өнім сатып алынады, ол кейіннен тұтынушыларға сатылады

Коммерциялық кәсіпкерлік

- Қазіргі уақытта шағын және орта бизнес кәсіпорындарымен қатар ірі сауда кәсіпорындары дамуда.
- Көптеген көтерме және бөлшек сауда желілері бар.
- Коммерциялық қызмет кәсіпкерге айтарлықтай жоғары пайда әкеледі.
- Сіз қандай сауда желілерін білесіз?

Өндірістік қызмет кәсіпорын
рентабельділігінің 10-12% - ын қамтамасыз
етеді, фирмалар коммерциялық қызметті -
20-30% қамтамасыз етеді

Қаржылық кәсіпкерлік

- Қаржылық (немесе қаржылық-кредиттік) кәсіпкерліктің қызмет саласы - айналым, құн алмасу.
- Құнсыздану немесе бағамды өзгерту қасиеті бар және нарықтық бағамға байланысты номиналды құны бойынша ерекшеленетін қолма-қол ақшамен және қолма-қол ақшасыз, бағалы қағаздармен кәсіпкерлердің қызметі

Қаржылық кәсіпкерлік

- Ақша, валюта және бағалы қағаздар нарығында коммерциялық банктер, қор биржалары, қаржы институттары, кәсіпорындар, ұйымдар және жеке тұлғалар - кәсіпкерлер қатысады.
- Қаржы нарығы-бұл қысқа, орта және ұзақ мерзімді несиелер, Инвестициялар, салымдар, бағалы қағаздар нарығы, оған капитал нарығы кіреді
- Сіз қандай қаржы институттарын білесіз?

Қаржылық кәсіпкерлік

- Қаржылық кәсіпкерлікті коммерциялық кәсіпкерліктің бір түрі деп санауға болады. Сатып алу-сату объектісі ақша, валюта, бағалы қағаздар (акциялар, облигациялар, вексельдер, ваучерлер) болып табылады.
- Кейбір ақша басқаларға тікелей немесе жанама түрде сатылады. Қаржылық кәсіпкерлік мәміленің технологиясы коммерциялық мәміле технологиясына ұқсас, тек қаржылық активтер тауар болып табылады.
- Бизнестің осы түріндегі кәсіпкер ақша-қаржы нарықтары мен маркетингтік қызметті талдаудан бастайды.

Тапсырма

- Делдалдық кәсіпкерлік түрлерін қарастыру